Projekt tygodnia: Szlak Kultury Wołoskiej

Program: Program Interreg Polska-Słowacja 2014-2020

Dofinansowanie z UE: 1,5 mln euro

Lider projektu: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia“ (Polska)

Lokalizacja w Polsce: województwo śląskie, małopolskie i podkarpackie

Wołosi od wieków zamieszkiwali polskie góry, umacniając tam swoją kulturę, styl życia, rzemiosło i architekturę. **Szlak Kultury Wołoskiej** został wyznaczony w toku realizacji projektu, którego partnerami byli: Województwo Podkarpackie (Polska), Województwo Małopolskie (Polska), Związek Podhalan w Polsce (Polska), Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER (Polska), Detská organizácia Fénix, o.z. Územná organizácia Snina (Słowacja), Regionálna rozvojová agentúra Svidník (Słowacja), Obec Oravská Polhora (Słowacja), Obec Malatiná (Słowacja) oraz Obec Zázrivá (Słowacja). Trasa prowadzi przez Karpaty (w Polsce – przez trzy województwa: małopolskie, podkarpackie i śląskie), opowiadając historię społeczności Wołochów, przybliżając życie jej mieszkańców, święta, obrzędy oraz codzienne zajęcia.

Na szlaku nie brakuje atrakcji. Fanów architektury szczególnie zaciekawią liczne bacówki, cały czas funkcjonujące. W **„Bacówce na Buczu”** w Górkach Wielkich w każdą sobotę i niedzielę można nabyć oscypki, gulasz prosto z kotła, szaszłyki z baraniny i domowe kołacze. Ciekawa **„Bacówka na Malince”** znajduje się w miejscowości Brenna Leśna. Jest to dwupołaciowy szałas z dachem opartym o podłoże. Niedaleko znajduje się gospodarstwo agroturystyczne „U Gazdy”, gdzie działa zagroda edukacyjna, w której prowadzone są warsztaty wyrobu sera, obróbki wełny i sianokosów. Warto tu zajrzeć wtedy, gdy organizowane są Mistrzostwa Górali Karpackich w Koszeniu Łąki Kosą oraz Mistrzostwa Polski Psów Pasterskich.

Kultura wołoska jest wyjątkowa. Chyba każdy choć raz w życiu miał okazję podziwiać tradycyjny strój pasterski, który nadal jest wykorzystywany szczególnie w wysokich partiach gór. Charakterystyczne jego elementy stanowią: ciupaga (niegdyś wykorzystywana do obrony stada zarówno przed dzikimi zwierzętami, jak i rabusiami), kierpce czyli buty, kapelusz, spodnie, a u kobiet – korale oraz kwieciste spódnice.

Każdemu góralowi od najmłodszych lat towarzyszyła muzyka, ale nie – jako dodatek do życia, lecz – jego esencja. Na Szlaku Kultury Wołoskiej możemy odwiedzić wystawę poświęconą instrumentom ludowym Karpat. W tym celu warto zajrzeć do Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Piwnicznej - Zdroju przy ulicy Rynek 11. Znajduje się tam

kilkadziesiąt instrumentów (Karpaty mają największą ilość instrumentów ludowych ze wszystkich obszarów górskich) i – co ciekawe – na każdym z nich można zagrać. Dla tych, którym zabraknie odwagi do zaprezentowania swoich umiejętności wirtuozerskich, przygotowana została prezentacja multimedialna z próbkami dźwięków poszczególnych instrumentów.

Kulturę Wołoską wyróżnia też wyjątkowa kuchnia. W trakcie realizacji projektu w Piwnicznej - Zdroju odbyły się warsztaty kulinarne. W ich efekcie powstała prezentacja przepisów kulinarnych, dostępna na stronie projektu www.szlakwoloski.eu. Na tej witrynie internetowej znajdują się również informacje na temat szlaku, miejsc godnych odwiedzenia oraz wydarzeń, w których warto wziąć udział, żeby poczuć klimat wołoskiej kultury. Godne polecenia są również liczne publikacje, dostępne pod linkiem: https://szlakwoloski.eu/publikacje, które przybliżają czytelnikom kulturę Wołochów oraz ich spuściznę.